

Спільний звіт про результати
міжнародного координованого аудиту

«Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб:

сприяння інтеграції родин
за новим місцем проживання за підтримки
Федеративної Республіки Німеччина
в умовах воєнного стану»

Результати аудиту з першого погляду

→ Про що йде мова?

У 2014 році Російська Федерація тимчасово окупувала Кримський півострів і анексувала цю територію всупереч міжнародному праву. Того ж року на сході України розпочалися збройні конфлікти, що призвели до виникнення тимчасово окупованих територій Луганської та Донецької областей. Конфлікти спричинили масове вимушене переміщення населення зі сходу та півдня України. З лютого 2022 року Росія веде агресивну повномасштабну війну проти України, що значно збільшило внутрішню міграцію.

Проєкт «Житло для ВПО», що фінансується урядом Німеччини, має на меті покращити житлову ситуацію для внутрішньо переміщених осіб (далі — ВПО) в Україні і, таким чином, сприяти їхній інтеграції у громади, що приймають таких осіб. Це має бути досягнуто шляхом надання пільгових кредитів на придбання житла ВПО.

Федеральна рахункова палата Німеччини та Рахункова палата провели міжнародний координований аудит проєкту. Мета аудиту — всебічно оцінити, чи були належним чином витрачені кошти, надані Україні, а також рівень досягнення цілей проєкту та ефективність заходів з його реалізації.

У цьому звіті узагальнено основні висновки.

→ Що необхідно зробити?

Проєкт створив дієві структури для сприяння житловому будівництву задля підтримки ВПО. Водночас наявні слабкі місця, які потребують вирішення відповідними державними органами. Наприклад, слід упорядкувати процеси відбору потенційних позичальників, запровадити автоматичні перевірки. Необхідно регулювати та контролювати використання коштів, отриманих від погашення кредитів, та відсотків за ними. Необхідно передбачити відповідну компенсацію кредиторам за іпотеку зруйнованого нерухомого майна.

→ Яка мета?

Рекомендації, надані в результаті міжнародного координованого аудиту, допомагають забезпечити належне та ефективне використання фінансових ресурсів, виділених для проєкту. Вони сприяють поліпшенню житлових умов ВПО і, таким чином, їхній максимальній інтеграції в громади, що приймають таких осіб.

Зміст

Результати аудиту з першого погляду.....	2
Список скорочень	4
Передмова.....	5
Вступ	6
Внутрішньо переміщені особи в Україні.....	6
Проект «Житло для ВПО»	7
Обсяг та мета аудиту.....	7
Результати аудиту	8
Значно менше ВПО отримали підтримку, ніж планувалося.....	8
Неефективне управління револьверним фондом	9
Недосконалість системи відбору позичальників.....	9
Кредитні договори за зруйноване житлове майно, не забезпечене іпотекою.....	10
Потреба Держмолодьжитла в модернізації недооцінена.....	11
Несвоєчасний аудит використання коштів незалежним експертом	12
Уникайте структур зі схожими завданнями (паралельних структур)	12
Питання механізмів співпраці у сфері розвитку для сприяння житловому будівництву	13
Висновок.....	14
Рекомендації щодо дій.....	15

Список скорочень

РП	Рахункова палата
РП Німеччини	Федеральна рахункова палата Німеччини (Bundesrechnungshof)
Міністерство Німеччини	Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини
ВПО	внутрішньо переміщені особи
KfW	Кредитна установа для відбудови, державний банк Уряду Федеративної Республіки Німеччини
Мінреінтеграції	Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України
Держмолодьжитло	Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»
Укрфінжитло	Українська фінансова житлова компанія

Передмова

На початку 2014 року Російська Федерація тимчасово окупувала Кримський півострів й анексувала цю територію всупереч нормам міжнародного права. Того ж року на сході України розпочалися збройні конфлікти, що призвели до виникнення тимчасово окупованих територій Луганської та Донецької областей. Конфлікти спричинили масове вимушене переміщення населення зі сходу та півдня України. З лютого 2022 року Росія веде агресивну повномасштабну війну проти України, що значно збільшило внутрішню міграцію. Кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО) зросла більш ніж утричі — з 1,4 млн у 2021 до 4,9 млн у 2024 році.

Проект «Житло для ВПО», що фінансується урядом Німеччини, має на меті створення умов для забезпечення житлом ВПО і підтримку розвитку соціальної інфраструктури в українських громадах. Це має бути досягнуто шляхом надання пільгових кредитів на придбання житла на доступних для ВПО умовах. Перші кредити були видані ВПО у серпні 2021 року.

Федеральна рахункова палата Німеччини та Рахункова палата провели міжнародний координований аудит проекту: кожен вищий орган аудиту провів національний аудит відповідальних органів своєї країни, які брали участь у формуванні та реалізації проекту. Мета координованого аудиту — об'єднати результати двох національних аудитів і надати комплексну оцінку того, чи були належним чином витрачені кошти, надані Україні, а також всебічно оцінити рівень досягнення цілей проекту та ефективність заходів з його реалізації.

Ми дійшли висновку, що в межах проекту було створено дієві структури для сприяння житловому будівництву задля підтримки ВПО. Разом з тим ми виявили слабкі місця та надали рекомендації, виконання яких сприятиме ще більш ефективному впровадженню проекту.

Ми вдячні за те, що відповідні державні органи в Німеччині та Україні вже почали впроваджувати наші рекомендації.

Ольга Піщанська

Голова Рахункової палати

(підпис)

Потсдам, 27 березня 2025 року

(печатка)

Кай Шеллер

Президент Федеральної
Рахункової палати Німеччини

(підпис)

Потсдам, 27 березня 2025 року

Вступ

Внутрішньо переміщені особи в Україні

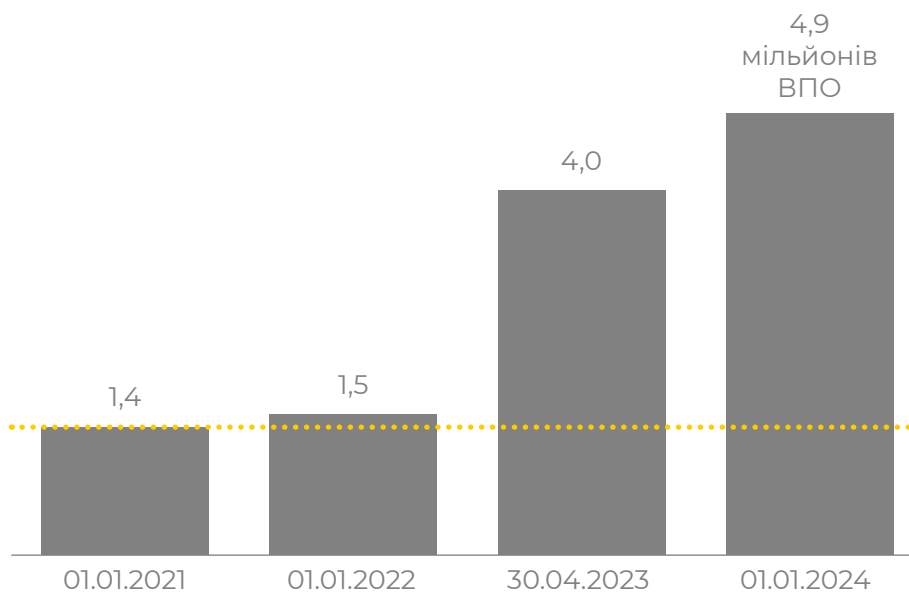
На початку 2014 року Росія тимчасово окупувала Кримський півострів й анексувала цю територію всупереч нормам міжнародного права. Того ж року на сході України розпочалися збройні конфлікти, що призвели до виникнення тимчасово окупованих територій Луганської та Донецької областей. Конфлікти спричинили масове вимушене переміщення населення зі сходу та півдня України. До 2017 року приблизно 1,6 млн людей переселилися на більш безпечні підконтрольні урядові України території.

З лютого 2022 року Росія веде агресивну повномасштабну війну проти України. Війна масово збільшила переміщення всередині країни, а кількість ВПО зросла більш ніж утричі порівняно з попередніми роками (див. діаграму).

Діаграма

Подальше переміщення внаслідок агресивної війни

Кількість внутрішньо переміщених осіб збільшилася більш ніж утричі після російської атаки.

Діаграма / Джерело: РП Німеччини та РП

Проект «Житло для ВПО»

За допомогою цього проекту уряд Німеччини має намір надати можливість ВПО придбати житлову нерухомість і, таким чином, підтримати їхню інтеграцію в громади, що приймають таких осіб. З цією метою Міністерство Німеччини виділило кошти через KfW, які використовуються Держмолодьжитлом для надання кредитів ВПО під низькі відсотки. У 2021 році спочатку було закладено 24,5 млн євро як інвестиційний компонент для надання субсидованих житлових кредитів і 1,0 млн євро — як супутній захід, спрямований на модернізацію процесів та ІТ-технологій Держмолодьжитла. Консультант, залучений за контрактом, надає підтримку Держмолодьжитлу у виконанні проекту. У грудні 2023 року вартість реалізації проекту збільшено ще на 17 млн євро (до 42,5 млн євро), з них 16 млн євро призначено на пільгові житлові кредити, а решту суми заплановано використати, зокрема, на консалтингові послуги та ІТ-модернізацію Держмолодьжитла.

Очікується, що гранти дадуть змогу Держмолодьжитлу запропонувати спеціальні умови кредитування для придбання невеликого житла, яке буде належати власнику.

Цільовою групою є ВПО, які вже мають роботу і можуть взяти кредит на придбання житла й обслуговування боргу. Проект не має аналогів в Україні та розповсюджується виключно на категорію ВПО. Він передбачає механізм відбору учасників, що унеможлиблює втручання третіх осіб: під наглядом Держмолодьжитло проводить рандомні відбори кандидатів на отримання кредиту серед ВПО, які внесли свої дані до Реєстру ВПО. Проект передбачає надання пільгових іпотечних кредитів позичальникам на 30 років під 3 відс. річних з обов'язковим власним мінімальним внеском 6 відс. суми кредиту. Позичальники можуть самостійно обирати житло, яке буде придбано за рахунок кредиту.

Кредитна програма працює на поновлюваній основі (механізм револьверного фонду). Передбачається, що сплачені позичальниками відсотки та погашення кредитів будуть використані для подальшого надання житлових кредитів ВПО.

Обсяг та мета аудиту

Федеральна рахункова палата Німеччини та Рахункова палата провели міжнародний координований аудит проекту «Житло для внутрішньо переміщених осіб»: кожен вищий орган аудиту провів національний аудит відповідальних органів у своїй країні, які брали участь у формуванні та

реалізації проєкту. Мета міжнародного координованого аудиту — об'єднати результати двох національних аудитів і надати комплексну оцінку того, чи були належним чином витрачені кошти, надані Україні, а також всебічно оцінити рівень досягнення цілей проєкту та ефективність заходів з його реалізації. Аудит охоплює період з 2021 року по перший квартал 2024 року, включаючи діяльність у попередні періоди, якщо вона мала суттєвий вплив на питання, що підлягають аудиту.

Міжнародний координований аудит проведено в межах двостороннього співробітництва відповідно до загальних цілей посилення зовнішнього аудиту державних коштів та вдосконалення управління державними фінансами, передбачених положеннями угод про асоціацію з Європейським Союзом, згідно з Угодою про співробітництво між Федеральною рахунковою палатою Німеччини та Рахунковою палатою, підписаною у липні 2023 року.

Результати аудиту

Значно менше ВПО отримали підтримку, ніж планувалося

Згідно з пропозицією KfW від жовтня 2020 року, мета проєкту полягала в тому, щоб у довгостроковій перспективі забезпечити житлом щонайменше 4 000 ВПО. Плановий показник кредитування — 1 300 житлових кредитів. До січня 2022 року було видано 246 кредитів на загальну суму 9,5 млн євро.

У вересні 2023 року про досягнення цільових показників повідомлялося таким чином:

Таблиця

Досягнення цільових показників у 2023 році

Індикатор	Цільовий показник	Фактичний показник
Кількість ВПО, яким надано підтримку	4 000	1 560
Кількість виданих житлових кредитів	1 300	650

Джерело: Звіт KfW за модулем фінансового співробітництва «Житло для ВПО (КПЕП)» від 27 вересня 2023 року.

Ще до початку війни стало очевидно, що запланована кількість пільгових житлових кредитів не може бути видана за рахунок наявних коштів. Проектна пропозиція KfW ґрунтувалася на надто оптимістичних припущеннях. Середня кількість осіб на домогосподарство була переоцінена, а середня сума на один житловий кредит — занижена. Навіть з урахуванням збільшення бюджету, ми повинні припустити, що лише близько половини від початково оціненої кількості осіб можуть скористатися пільговими житловими кредитами. Реалізація мети проекту — інтеграція ВПО в громади, що їх приймають, — значно відстає від початкових очікувань.

Неефективне управління револьверним фондом

На відміну від процедури відбору переможців для отримання іпотечних кредитів за рахунок коштів гранту, процедура проведення випадкових відборів за рахунок коштів револьверного фонду не врегульована. У 2021 та 2022 роках Держмолодьжитло акумулювало кошти, але не використовувало їх на пільгове іпотечне кредитування. У 2023 році та першому кварталі 2024 року за рахунок коштів револьверного фонду було видано 50 пільгових іпотечних кредитів. Через неефективне управління Держмолодьжитлом коштами револьверного фонду 24 потенційні позичальники втратили можливість придбати власне житло.

Крім того, нормативного врегулювання потребує питання одночасного спрямування коштів, отриманих від позичальників, для надання нових кредитів ВПО.

РП рекомендувала Мінреінтеграції вжити заходів для забезпечення того, щоб Держмолодьжитло регулювало використання коштів револьверного фонду, а консультант здійснював нагляд за використанням цих коштів. Крім того, Держмолодьжитло має впорядкувати використання коштів револьверного фонду, зокрема процес відбору потенційних позичальників.

Недосконалість системи відбору позичальників

Держмолодьжитло проводить рандомні відбори ВПО, які можуть взяти участь у кредитній програмі, з групи зацікавлених осіб, внесених до Реєстру ВПО.

Для освоєння коштів гранту Держмолодьжитло провело 14 рандомних відборів: від 8 до 44 відс. переможців відбору зголосилися отримати кредит.

Ще один рандомний відбір проведено у 2023 році за рахунок коштів револьверного фонду, але у підсумку правом на отримання кредиту скористалися лише 14,6 відс. обраних переможців.

Загалом за результатами 15 рандомних відборів, проведених у 2021–2023 роках, для участі в кредитній програмі обрано 4230 переможців із 35 500 кандидатів, внесених до реєстру, з них лише 669 переможців, або 15,8 %, скористалися кредитом.

Багато осіб, які зареєструвалися, не відповідали вимогам для отримання кредиту.

Останнє призводить до зайвого навантаження Держмолодьжитла та відтерміновує шанс потенційного позичальника отримати пільговий кредит на житло. Сам реєстр не відображає реального попиту на пільговий кредит на житло.

Ми рекомендували, щоб у подальшому, де це можливо, перевірка відповідності вимогам відбувалася автоматично, ще до реєстрації в кредитній програмі. Особи, які вже внесли свої дані до реєстру, але не відповідають вимогам для отримання кредиту, не повинні більше обліковуватися в реєстрі.

Уповноважені органи в обох країнах заявили, що Держмолодьжитло вже здійснює заходи щодо адаптації процедури для нових реєстрацій та актуалізації Реєстру ВПО.

Кредитні договори за зруйноване житлове майно, не забезпечене іпотекою

З початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації було зруйновано 15 житлових об'єктів, придбаних позичальниками за грантові кошти та переданих в іпотеку Держмолодьжитлу. Замість зруйнованого внаслідок воєнних дій житла позичальники отримали житлові сертифікати та придбали нове житло. Іпотека на зруйноване житло була припинена, а на новопридбане житло нотаріусом була накладена заборона на відчуження строком на п'ять років, тобто Держмолодьжитло втратило заставне майно. Відповідно до поданих позичальниками заяв, Держмолодьжитло відстрочило сплату грошового зобов'язання за кредитним договором за 11 кредитами. Відсотки за користування кредитом мають бути відшкодовані кредитору державою-агресором, а основна сума боргу — державою Україна. Неврегульованість цих питань на законодавчому рівні може призвести

до позбавлення Держмолодьжитла заставного майна за кредитом та виникнення безнадійної заборгованості.

РП рекомендувала доручити відповідальним органам в Україні розробити та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України відповідний законопроект.

Цей закон має передбачати передачу в іпотеку кредитором житла, придбаного з використанням житлового сертифіката, замість знищеного. Необхідно встановити особливості анулювання заборгованості за договором споживчого кредиту на придбання житла. Додатково слід передбачити відповідну компенсацію кредиторам з боку держави у разі отримання позичальниками компенсації за зруйновані об'єкти нерухомого майна, раніше придбані за кредитні кошти.

Потреба Держмолодьжитла в модернізації недооцінена

У контексті супутніх заходів Міністерство Німеччини та KfW мали намір удосконалити ІТ та процеси Держмолодьжитла. Спочатку KfW значно недооцінив потребу Держмолодьжитла в модернізації. Під час реалізації проєкту стало зрозуміло, що заходів та фінансових ресурсів, передбачених спочатку, недостатньо. Це стосувалося, насамперед, ІТ, а також інших ключових сфер, таких як управління ризиками та внутрішній аудит. Автоматизація процесу кредитування була покращена завдяки впровадженню нового програмного забезпечення, що дало змогу прискорити процес кредитування в 4 рази. Водночас поки що закуплено лише ключові елементи кредитного блоку. Держмолодьжитло продовжує працювати паралельно у двох програмних системах, що створює додаткове навантаження на його працівників.

Якби необхідні заходи були реалістично оцінені, а кошти передбачені з самого початку, то це забезпечило б безперервне і, відповідно, більш швидке зміцнення Держмолодьжитла.

У коментарях Міністерство Німеччини підтвердило, що коштів, закладених у бюджеті, було недостатньо для модернізації ІТ. Міністерство відреагувало на цей недолік, збільшивши бюджет. РП Німеччини рекомендує, щоб у майбутніх проєктах Міністерство Німеччини ретельніше оцінювало потребу в модернізації в установах, що потребують вдосконалення, і з самого початку передбачало в бюджеті необхідну суму коштів.

Несвоечасний аудит використання коштів незалежним експертом

KfW доручив незалежному експертові провести комплексний аудит використання коштів у Держмолодьжитлі. У березні 2024 року експерт надав важливі висновки та пропозиції щодо вдосконалення. На той час Міністерство Німеччини вже погодилося збільшити фінансування проєкту ще на 17 млн євро. Таким чином, на думку РП Німеччини, основа для прийняття рішень Міністерством Німеччини була неповною.

Міністерство Німеччини прокоментувало, що рішення про збільшення бюджету проєкту не залежало від результатів аудиту використання коштів. Не було жодних ознак негативної оцінки для подальшого фінансування. Крім того, KfW та Держмолодьжитло ще можуть вносити корективи під час реалізації проєкту.

РП Німеччини дотримується своєї оцінки. Надання результатів комплексного аудиту використання коштів, включаючи експертну оцінку, та ухвалення рішення про збільшення фінансування проєкту збіглися у часі. Міністерство Німеччини повинно було дочекатися цих висновків і врахувати їх у своєму рішенні. У подальшому Міністерство Німеччини має подбати про те, щоб ключові рішення при реалізації проєктів приймалися на основі якомога повної інформації.

Уникайте структур зі схожими завданнями (паралельних структур)

Крім Держмолодьжитла, ще одна державна установа, створена у 2020 році, — «Українська фінансова житлова компанія» (Укрфінжитло), виконує схожі завдання з надання пільгових житлових кредитів. Цільові групи обох установ перетинаються. РП Німеччини звертає увагу, що паралельні структури, як правило, не є ефективними. З одного боку, це призводить до збільшення адміністративних витрат, з іншого, це може негативно впливати на досягнення максимально можливих результатів (цілей) від наявних коштів.

У коментарях Міністерство Німеччини зазначило, що за Держмолодьжитло та Укрфінжитло відповідають різні українські міністерства. Крім того, на відміну від Держмолодьжитла, Укрфінжитло надавало лише субсидії на сплату відсоткової ставки. Співпраця між Держмолодьжитлом та Укрфінжитлом могла б забезпечити відсутність паралельних структур.

РП Німеччини бере до уваги заяви Міністерства Німеччини. Водночас ні те, що за це питання відповідають різні міністерства, ні те, що дві програми сприяння житловому будівництву мають різний формат, не виправдовує

функціонування паралельних структур. Міністерство Німеччини мало би працювати в діалозі з українськими державними органами, щоб у подальшому не допускати створення паралельних структур в Україні. Управління коштами, наданими Німеччиною та іншими донорами на програми сприяння житловому будівництву та інші проєкти, повинно здійснюватися якомога ефективніше, а відповідні цільові групи повинні отримувати якнайбільшу вигоду від цих коштів.

Питання механізмів співпраці у сфері розвитку для сприяння житловому будівництву

Враховуючи різке збільшення кількості ВПО, проєкт, розроблений ще до початку повномасштабної війни, покриває лише невелику частку поточних потреб у пільгових кредитах. З огляду на це, РП Німеччини рекомендує: задля забезпечення сталого ефекту від вже зроблених інвестицій, Міністерство Німеччини повинно, якщо воно вважає подальше фінансування необхідним з політичної точки зору, використовувати і розвивати вже створені структури, беручи до уваги наші рекомендації. При цьому Міністерство Німеччини має не лише розглянути можливість співфінансування з боку інших донорів, але й перевірити, чи можна підтримати значно більшу кількість ВПО за допомогою пільгових житлових кредитів, перевіривши проєкт на рівень ЄС.

Міністерство Німеччини повідомило, що його метою є створення різноманітного житлового портфеля в Україні за допомогою співпраці у сфері розвитку. Це було зроблено у співпраці з іншими донорами, такими як Європейський Союз. Незважаючи на те, що Держмолодьжитло вже є добре функціонуючою усталеною структурою, Міністерство Німеччини на момент надання коментарів не змогло зробити заяву щодо можливого надання у подальшому коштів для Держмолодьжитла.

РП Німеччини бере до уваги заяви, зроблені Міністерством Німеччини. Загальне визначення пріоритетів фінансування є політичним рішенням, яке РП Німеччини не оцінює. РП Німеччини цінує тісну співпрацю уряду Німеччини з Європейським Союзом та іншими донорами. РП Німеччини дотримується його оцінок та рекомендацій.

Висновок

На нашу думку, державні органи, залучені до реалізації проєкту «Житло для ВПО» в Німеччині та Україні, значною мірою успішно виконували свої завдання. Водночас наші аудити виявили такі недоліки:

- Проєктна пропозиція KfW базувалася на надто оптимістичних припущеннях. Середня кількість осіб у домогосподарств була завищена, а середня сума кредиту — занижена. Навіть з урахуванням збільшення бюджету ми припускаємо, що лише близько половини від початково оціненої кількості осіб можуть скористатися пільговими житловими кредитами.
- Неефективне управління Держмолодьжитлом револьверним фондом призвело до втрати можливості придбати житло через пільгове іпотечне кредитування для багатьох потенційних позичальників.
- Неякісно сформований реєстровий перелік кандидатів призвів до додаткового навантаження на працівників Держмолодьжитла. Це відтермінує також шанс потенційних позичальників отримати пільговий кредит на житло.
- Неврегульованість на законодавчому рівні питання зруйнованого внаслідок війни майна може призвести до позбавлення Держмолодьжитла застави за кредитами та виникнення безнадійної заборгованості.
- KfW спочатку суттєво недооцінив потребу Держмолодьжитла у модернізації, що завадило швидшому зміцненню Держмолодьжитла.
- Міністерству Німеччини варто було б дочекатися результатів комплексного аудиту використання коштів, проведеного незалежним експертом. Результати цього аудиту мали б бути враховані при прийнятті рішення про збільшення фінансування проєкту.
- На думку РП Німеччини, крім Держмолодьжитла, ще одна державна установа виконує схожі завдання з надання пільгових житлових кредитів. Цільові групи цих двох установ перетинаються. Паралельні структури, як правило, не є ефективними. Це призводить до збільшення адміністративних витрат і може перешкоджати досягненню максимально можливих результатів (цілей) від наявних коштів.

Рекомендації щодо дій

Відповідальні державні органи в Німеччині та Україні повинні скористатися можливостями для вдосконалення, які ми визначили для цього та майбутніх подібних проєктів.

Міністерство Німеччини повинно:

- забезпечити, щоб ключові рішення при реалізації майбутніх проєктів могли прийматися на основі максимально повної інформації;
- працювати в діалозі з українськими державними органами, щоб у подальшому не допускати створення паралельних структур. Управління коштами, наданими Німеччиною та іншими донорами на розвиток житлового будівництва та інші проєкти, повинно здійснюватися якомога ефективніше, а відповідні цільові групи повинні отримувати найбільшу вигоду від цих коштів;
- якщо вважатиме, що подальше фінансування є необхідним з політичної точки зору, використовувати та розвивати вже функціонуючі структури, враховуючи наші рекомендації. При цьому Міністерство Німеччини має не лише розглянути можливість співфінансування з боку інших донорів, але й перевірити, чи можна підтримати значно більшу кількість ВПО за допомогою пільгових житлових кредитів, перевіривши проєкт на рівень ЄС.

Мінреінтеграції рекомендовано:

- забезпечити врегулювання Держмолодьжитлом питань використання коштів револьверного фонду та здійснення Консультантом нагляду за використанням цих коштів.

Кабінету Міністрів України рекомендовано:

- доручити заінтересованим органам розробити і внести на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт акта законодавства щодо передачі в іпотеку кредиторі житла, придбаного з використанням житлового сертифіката, замість знищеного; встановлення особливостей анулювання заборгованості за договором про споживчий кредит на придбання житла, а також надання державою кредиторам відповідної компенсації у разі отримання позичальниками компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна, раніше придбаний з використанням кредитних коштів.

Держмолодьжитлу рекомендовано:

- актуалізувати реєстровий перелік кандидатів після набрання чинності змінами до Порядку використання коштів та Порядку пільгового іпотечного кредитування і продовжити процес автоматизації операційних процесів;
- упорядкувати використання коштів револьверного фонду та проведення відбору за рахунок цих коштів для обрання переможця.

www.rp.gov.ua